

IGRIŠČE - GRADBENI OBJEKT

Otroška igrišča so bila v preteklosti obravnavana kot objekti, ki so sicer potrebni, vendar se z njihovo izgradnjo ni nihče prav poglobljeno ukvarjal. Velikokrat so bila postavljena na [javnih površinah](#), v stanovanjskih naseljih, parkih ali ob športnih igriščih, vendar brez jasnih kriterijev in argumentov zakaj so ravno tam, kdo jih je oblikoval in postavil, še bolj pa je bilo zanemarjeno vzdrževanje. Podobno stanje je bilo tudi na igriščih ob gostinskih lokalih. Pogosto je lastnik lokala nabavil nekaj cenejših igral in jih postavil po svoji presoji, odvisno predvsem razpoložljivega prostora. Nekoliko boljša je bila situacija na igriščih vrtcev.

Zavedanje, da je igra bistveni dejavnik razvoja otrok, je pripomoglo, da je otroško igrišče vključeno v, do sedaj edini, podzakonski akt in sicer [»Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca«](#). V tem dokumentu je nekaj členov in zahtev, ki se dotikajo tudi varnosti igrišč oziroma varnosti otrok na igrišču. Podana je zahteva, da so nabavljena igrala skladna z evropskimi standardi, kot tudi zahteva, da se igrišča sistematično pregleduje. V šolah je bila problematika igrišč obravnavana različno. Marsikdo je razumel, da zahteve iz omenjenega pravilnika veljajo samo za vrtce, zato so bila igrišča šol pogosto v slabem stanju. Posledica takega pristopa je bilo slabo stanje naprav in infrastrukture igrišč, vprašljiva funkcionalnost, predvsem pa slabša varnost na igriščih.

Tudi zakonodaja, ki naj bi obravnavala otroška igrišča in športnorekreacijske objekte (ŠRO) je bila, in je še, dokaj skromna. Čeprav otroška igrišča in ŠRO pogosto zavzemajo velike površine v urbanih naseljih, je bil pristop k projektiranju velikokrat pomanjkljiv. Projektiranje je bilo bolj ali manj prepuščeno sposobnosti posameznih projektantov, ki so sicer projektirali ostale nizke ali visoke gradbene objekte. Specifične zahteve igrišč, ki jih je potrebno pri projektiranju upoštevati, so bila pogosto zanemarjene oz. spregledane.

Gradbena zakonodaja tovrstne objekte sicer obravnava, vendar samo pri klasifikaciji objektov in posledično v členih, ki govorijo o potrebi po gradbenem dovoljenju.

[Gradbeni zakon \(GZ – 2018\)](#) <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2017-01-2914/gradbeni-zakon-gz> omenja šport v 3. členu (pomen izrazov) in sicer v točki 5. gradbeni inženirski objekt je objekt, ki ni stavba in ni drug gradbeni poseg; in sicer so to objekti prometne infrastrukture (ceste, železniške proge, -----, letališke steze, mostovi, ----, in jezovi ter drugi vodni objekti), cevovodi, ----- komunikacijska omrežja, ---, športna igrišča in drugi gradbeno inženirski objekti.

V 5. členu (gradnja brez gradbenega dovoljenja) je navedeno, da je mogoče brez gradbenega dovoljenja graditi: ----» – enostaven objekt, vzdrževanje objektov in vzdrževalna dela v javno korist,«----

V 15. členu GZ (bistvene in druge zahteve za objekte) zakon navaja tudi zahtevo, ki je za otroška in športna igrišča zelo pomembna, t. j. varnost: ----»4. varnost pri uporabi,«----.

Bolj natančno je ta zahteva opredeljena v 19. členu (varnost pri uporabi).

Navajamo samo nekatere zahteve iz tega člena, ki so pomembne tako za otroška igrišča kot tudi za ŠRO.

(1) Objekti morajo biti ob normalni uporabi varni pred zdrsi, spotikanjem, padci, utopitvami, trčenjem, padci predmetov, opeklinami, električnimi udari, udari strele, eksplozijami, vlomi in drugimi nesrečami ali poškodbami.

(2) V delih objektov, po katerih je predvidena hoja, ne sme biti mest, kjer obstaja nevarnost zdrsa in spotika zaradi nestabilnih ali nepričakovano spreminjajočih se tal, nevarnih ovir ali neravnin. Na mestih v objektih, kjer obstaja nevarnost padca, morajo biti nameščeni ustrezni elementi, ki to nevarnost zmanjšajo. Če so ta mesta dostopna tudi otrokom, je treba elemente prilagoditi tako, da se otroci ne morejo zmuzniti skozi in da je plezanje nanje oteženo.

Prav tako kot varnost uporabe, je za otroke pomemben tudi 20. člen GZ, ki obravnava zaščito pred hrupom. Zakon narekuje:

(1) Raven hrupa v objektih ne sme ogroziti zdravja ljudi. Zagotovljene morajo biti primerne razmere za delo, druge dejavnosti in počitek. Upoštevajo se zunanji hrup, hrup, ki prihaja iz drugih prostorov, hrup obratovalne opreme in odmevni hrup.

(2) Ob predvideni uporabi objekta mejne in kritične vrednosti kazalcev hrupa v okolju ne smejo biti presežene.

Iz navedenega je razvidno, da so igrišča in športni objekti v GZ obravnavani na bolj posreden način, zato pa so nekoliko bolj konkretizirani v Prilogi 1 zakona. To je [UREDBA o razvrščanju objektov](https://www.uradni-list.si/pdf/2018/Ur/u2018037.pdf) (https://www.uradni-list.si/pdf/2018/Ur/u2018037.pdf Stran 5670 / Št. 37 / 1. 6. 2018)

V tej uredbi je prikazana razpredelnica iz katere je mogoče razbrati, v katero skupino objektov sodijo otroška in športna igrišča. Manjša igrišča, površine do največ 100 m², sodijo med t.im. enostavne objekte za katere ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja (5. člen GZ)

Iz te navedbe je mogoče sklepati, da je za vsa otroška in športna igrišča večja od 100 m² potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje in so v tem primerljiva z vsemi ostalimi gradbenimi objekti.

PRILOGA 1

Razlaga uporabljenih izrazov:

»Noben«: pomeni, da se ne glede na splošna merila v to vrsto zahtevnosti objektov ne uvršča noben objekt.

»Samo splošna merila«: pomeni, da dodatnih meril ni in se uporabljajo samo splošna merila iz 5., 7. in 8. člena uredbe.

»Vsi«: pomeni, da se ne glede na splošna merila v to vrsto zahtevnosti objektov uvrščajo vsi objekti.

»Dok«: pomeni vključno z navedeno majno vrednostjo.

Če je v posamezni celici navedeno več pogojev, pri enostavnih ter nezahtevnih objektih ti pogoji veljajo kumulativno, pri zahtevnih objektih pa ti pogoji veljajo alternativno.

CC-SI	Klasifikacija objektov	Podrobnejša klasifikacija ¹	Razvrstitev objekta		
			Enostaven objekt	Nezahteven objekt	Zahteven objekt
24	Drugi gradbeni inženirski objekti				
241	Objekti za šport, rekreacijo in prosti čas				
2411	Športna igrišča				
24110	Športna igrišča		površina do 100 m ² , brez grajenih tribun	površina do 1.000 m ² , brez grajenih tribun	površina nad 5.000 m ² , nepokrite grajene tribune, ki nimajo naravne stavbe, za 5.000 obiskovalcev in več
2412	Drugi objekti za šport, rekreacijo in prosti čas				
24121	Marine	športna pristanišča in marine	površina do 100 m ²	površina do 1.000 m ²	samo splošna merila
24122	Drugi gradbeni inženirski objekti za šport, rekreacijo in prosti čas	otroška in druga javna igrišča, zabavišni, adrenalinski in plezalni parki, igrišča za golf, vzletišča, konjeniški centri, javni vrtovi in parki, trgi, živalski in botanični vrtovi, urejena naravna kopališča, kampi, smučišča na vodi, kajakaške proge na divjih vodah	površina do 100 m ²	površina do 1.000 m ²	površina nad 5.000 m ²
		vzletišča	samo splošna merila	samo splošna merila	samo splošna merila
		smučišča in žičniške naprave	noben	noben	vse vzpenjače ali žičnice za prevoz oseb
		skakalnice	noben	noben	nad K75 (HS85) m
		razgledne ploščadi in opazovalnice	višina poda do višine 3 m nad terenom	višina poda do višine 5 m nad terenom	samo splošna merila
		bazen za kopanje	prostornina do 60 m ³ , ne glede na globino vkopa in globino podzemnih delov	prostornina do 100 m ³	prostornina nad 1.000 m ³

Če je igrišče gradbeni objekt, potem je logično sklepanje, da mora biti tudi otroško ali športno igrišče projektirano in zgrajeno v skladu z GZ in pripadajočimi podzakonskimi akti. Izjema so igrišča manjša od 100 m².

Da bodo otroška igrišča in površine za šport in rekreacijo oblikovane in zgrajene funkcionalno, racionalno in varno, je potrebno vso pozornost posvetiti vsem fazam gradnje. Priprava projektnih izhodišč in samo [projektiranje](#) sta najpomembnejša dejavnika funkcionalnosti in priljubljenosti novega igrišča. Prav tako je pomembna izvedba gradbenih del, komunalna in urbana ureditev, izbor igral, montaža opreme, itd. Da ti procesi potekajo kakovostno, je potreben nadzor gradnje. Gradbeni zakon v 10. členu navaja, da je nadzornik eden od enakovrednih udeležencev gradnje. V 13. členu je podrobno pojasnjena vloga nadzornika. Zakon nalaga nadzorniku, da mora v primeru ko ne razpolaga s primernim strokovnim znanjem za specifičen objekt, vključiti strokovnjaka s potrebnim specifičnim znanjem in izkušnjami.

Gradbeni zakon v 68. in 69. členu obravnava postopek pridobivanja uporabnega dovoljenja za objekt. Pogoji za izdajo uporabnega dovoljenja je tudi izvedba Tehničnega pregleda (71. člen GZ). Tehnični pregled izvaja komisija, ki jo določi pristojni upravni organ (70. člen GZ). Osnovna zahteva je, da: ---» (2) Za člane komisije se imenujejo predstavniki pristojnih mnenjedajalcev ter po potrebi tudi izvedence, glede na vrsto objekta. Če so pristojni mnenjedajalci do imenovanja komisije že podali svoje izjave, iz katerih izhaja, da so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 71. člena tega zakona z vidika njihove pristojnosti, se jih v komisijo ne imenuje.«---

Iz navedenih dejstev je razvidno, da je potrebno v proces gradnje večjih otroških ali športnih igrišč vključiti tudi strokovnjaka (izvedenca) za ta specifična področja oz. znanja. Za tako odločitev obstaja opisana zakonska podlaga, odgovoren investitor pa bo strokovnjaka vključil že v fazi načrtovanja igrišča. Zaznavanje in odprava morebitnih pomanjkljivosti že v sami zasnovi projekta lahko bistveno pripomore k hitri in kakovostni gradnji igrišča, predvsem pa se investitor in izvajalci izognejo kasnejšim stroškom odprave pomanjkljivosti.

Več o smiselnosti vključevanja strokovnjakov za igrišča, pomenu »končnega – zaključnega pregleda igrišča« in potrebni usposobljenosti preglednikov, lahko preberete v: [ZAKLJUČNI PREGLED IGRIŠČA](#)

Pripravil:

Slavko RUDOLF
dec. 2020